11 Μαΐου 2016

Φιλομήλα Λαπατά στο klik: «Ο Έλληνας είχε πάντα τη νοοτροπία του θύματος»

Μετά τα μπεστ σέλερ «Η ξυπόλυτη των Αθηνών» και «Η χήρα του Πειραιά», η συγγραφέας Φιλομήλα Λαπατά επέστρεψε με το έβδομο βιβλίο της που αναφέρεται στην προεπαναστατική περίοδο της χώρας και

ολοκληρώνεται με την μεταπολεμική περίοδο. Από τη Νικολέτα Μακρή

«Η Επιστροφή», είναι ένα μυθιστόρημα με ιστορικά - κοινωνικά στοιχεία που μέσα από τη ζωή μιας Ελληνίδας αποτυπώνονται τα τελευταία διακόσια χρόνια της ιστορίας μας. Με αφορμή την κυκλοφορία του βιβλίου, το οποίο από τις πρώτες κιόλας μέρες κυκλοφορίας του σημείωσε μεγάλη επιτυχία στο αναγνωστικό κοινό, το klik.gr συνάντησε τη Φιλομήλα Λαπατά.

«Η Επιστροφή» αποτελεί το πρώτο αυτοτελές ιστορικό μυθιστόρημα της σειράς «Οι κόρες της Ελλάδας». Πώς ξεκίνησε η ιδέα για το νέο σας βιβλίο και τι να περιμένουμε στη συνέχεια της σειράς;

Ξεκίνησα από τον προβληματισμό πώς ως χώρα φτάσαμε σε αυτό το ελεεινό σημείο που βρισκόμαστε σήμερα. Κατάλαβα λοιπόν πως όποιος δεν γνωρίζει το παρελθόν του δεν μπορεί να κατανοήσει το παρόν του και να προγραμματίσει το μέλλον του. Γύρισα πίσω στην ιστορία της Ελλάδας και συγκεκριμένα στα τελευταία διακόσια χρόνια από ανάγκη να βρω «το αρχικό τραύμα». Έτσι γεννήθηκε η ιστορική μυθιστορηματική σειρά «Οι Κόρες της Ελλάδας», μια σειρά από γυναίκες Ελληνίδες μέσα από τη ζωή και τις περιπέτειες των οποίων δίνω την «τοιχογραφία» των τελευταίων διακοσίων χρόνων της ιστορίας μας. Η σειρά δεν είναι διδακτική. Είναι μυθιστορηματική. Το πρώτο μυθιστόρημα της σειράς είναι «Η Επιστροφή» με πρωταγωνίστριες δυο γυναίκες που έχουν σημαδέψει με τις ζωές τους την ιστορία και την ταυτότητα της Αθήνας. Στο μέλλον, θα ακολουθήσουν και άλλα μυθιστορήματα κάτω από τον ίδιο υπέρτιτλο, το καθένα αυτοτελές.

Αυτό είναι το έκτο ιστορικό μυθιστόρημά σας. Τι είναι αυτό που σας κάνει να ψάχνετε κάθε φορά βαθιά στο παρελθόν;

Έχω γράψει επτά μυθιστορήματα, εκ των οποίων τα έξη ιστορικά. Λατρεύω το ιστορικό μυθιστόρημα και την εκτενή έρευνα που συνεπάγεται, και η οποία συνήθως είναι εξαντλητική. Είναι μια πρόκληση να προσπαθείς να αναπαραστήσεις από μαρτυρίες και μέσα από βιβλιογραφία μια εποχή, η οποία έφυγε ανεπιστρεπτί.

Έχετε πει πως οι ιστορίες που περιγράφετε καθώς και οι περισσότεροι ήρωες βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα και πρόσωπα. Πώς διαλέγετε τους πρωταγωνιστές σας;

Είναι διαδικασία μαγική. Συνήθως οι ήρωες έρχονται και με βρίσκουν μόνοι τους. Άλλες φορές κάποιοι αναγνώστες μου «χαρίζουν» τις οικογενειακές τους ιστορίες, όπως συνέβη και στην «Επιστροφή», οι οποίες ιστορίες αν ταιριάζουν σε αυτό που θέλω να γράψω, δηλαδή τον άξονα του μυθιστορήματος, τις χρησιμοποιώ.

Ποια είναι τα κοινά στοιχεία του Έλληνα της εποχής που περιγράφετε στα βιβλία σας, με τον σημερινό;

Δυστυχώς δεν υπάρχουν αξιοσημείωτες αλλαγές. Ο Έλληνας είχε πάντα τη νοοτροπία του θύματος. Έζησε πάντα με την πεποίθηση πως για όλα φταίνε οι άλλοι και ποτέ ο ίδιος. Αποφεύγει την αυτοκριτική, γιατί αυτοκριτική σημαίνει: «αναλαμβάνω το κομμάτι ευθύνης που μου αναλογεί».

Τι μερίδιο ευθύνης έχει ο Έλληνας για τη σημερινή κατάσταση;

Αυτό είναι ένα θέμα που θέλει μεγάλη ανάλυση. Το μόνο που θα μπορούσα να σας πω, κατά τη γνώμη μου πάντα, είναι ότι ο Έλληνας για πολλά χρόνια έζησε ζωή πάνω από το εισόδημά του και με χρήματα ξένα, που του δόθηκαν για την ανάπτυξη της χώρας του και τα οποία δεν χρησιμοποιήθηκαν όλα γι' αυτόν τον σκοπό. Κάποτε έρχεται η ώρα να επιστρέψει τα δανεικά, αλλά τα θέλει… αγύριστα. Όλη μας η ζωή είναι επιλογές και συνέπειες. Τώρα πληρώνουμε τις συνέπειες των επιλογών μας.

Τι πιστεύετε οτι θα έλεγαν οι ήρωές σας αν μπορούσαν να βγουν εκτός των σελίδων του βιβλίου σας και να «επιστρέψουν» για μια βόλτα στη σύγχρονη Αθήνα;

Πως όλα άλλαξαν, αλλά βασικά έμειναν τα ίδια!

Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίσατε κατά τη διάρκεια της συγγραφής του βιβλίου και από πού αντλήσατε τις πληροφορίες σας;

Το μυθιστόρημα «Η Επιστροφή» είναι προϊόν διετούς εξαντλητικής ιστορικής έρευνας. Έχω επισκεφθεί όλα τα μέρη στα οποία αναφέρομαι, έχω συμβουλευθεί ιστορικά και συμβολαιογραφικά αρχεία και έχω πάρει συνεντεύξεις από κάποιες παλιές αθηναϊκές οικογένειες, οι οποίες μου δώρισαν τις οικογενειακές τους ιστορίες. Εγώ ανακύκλωσα αυτές τις ιστορίες και άλλαξα τα ονόματα.

Τι απολαμβάνετε περισσότερο; Τη διαδικασία της έρευνας ή της συγγραφής;

Πάντα και τα δυο. Για εμένα, που γράφω συνήθως ιστορικά μυθιστορήματα, έρευνα και συγγραφή πάνε παρέα. Δεν μπορώ να τα ξεχωρίσω.